

Vlaams
Parlement

stuk **2157** (2012-2013) – Nr. 6
ingediend op 13 november 2013 (2013-2014)

Voorstel van decreet

van de heer Paul Delva, mevrouw Yamila Idrissi
en de heren Marius Meremans, Bart Caron,
Johan Verstreken, Philippe De Coene
en Wilfried Vandaele

houdende de ondersteuning
van de professionele kunsten

Gedachtewisseling

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Erik Arckens

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heer Paul Delva, mevrouw Els Kindt, de heren Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Jo De Ro;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Marius Meremans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de dames Vera Jans, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens, mevrouw Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Sas van Rouveroij;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Jan Roegiers;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Toegevoegde leden:

de heer Erik Arckens.

Stukken in het dossier:

- 2157** (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies van de Raad van State
– Nr. 3: Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
– Nr. 4 en 5: Amendementen
- 1812** (2012-2013) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving
- 1954** (2012-2013) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering
– Nr. 2: Verslag over hoorzittingen
– Nr. 3: Verslag

Met het oog op de aanpassing van het Kunstendecreet van 2004 werden bij het Vlaams Parlement reeds eerder twee conceptnota's ingediend. Het betreft de conceptnota voor nieuwe regelgeving over een vernieuwd Kunstendecreet, ingediend door de heer Bart Caron (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1812/1), en de conceptnota over de vernieuwing van het Kunstendecreet en het beleidskader kunsten, ingediend door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1954/1).

Beide conceptnota's werden samen behandeld in het voorjaar van 2013. Op 18 en 25 april 2013 werden hierover in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media hoorzittingen georganiseerd met verschillende vertegenwoordigers uit de kunstensector (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1954/2). Vervolgens werden beide conceptnota's in de commissie besproken (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1954/3).

Mede op basis van de hoorzittingen met de kunstensector en de bespreking van de conceptnota's werd door een aantal leden van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een voorstel van decreet ingediend om het Kunstendecreet van 2004 te vervangen. Het betreft het voorstel van decreet houdende de ondersteuning van de professionele kunsten (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/1).

Alvorens over te gaan tot de bespreking van dit voorstel van decreet werd hierover, op vraag van de commissie, voorafgaand advies gevraagd van de afdeling Wetgeving van de Raad van State (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/2) en van de SARC, de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/3).

Op 17 oktober 2013 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling met de SARC over het advies dat door hen werd uitgebracht op het voorstel van decreet betreffende de ondersteuning van de professionele kunsten.

1. Toelichting van het advies door mevrouw Heidi De Nijn, voorzitter van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed

Mevrouw *Heidi De Nijn* spreekt haar waardering uit over het voorstel van decreet. Ze is verheugd dat de minister in haar beleidsintenties ook het Kunstendecreet van 2004 wou aanpakken. Dat de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media daaraan een belangrijke bijdrage levert, is een meerwaarde. De grondige voorbereiding met conceptnota's, hoorzittingen en consultatierondes resulteerde in een interessant voorstel van decreet. Het advies van de SARC heeft dan ook een positieve teneur. De vragen van de sector zijn er in grote mate in meegenomen. Het is een doelgericht voorstel. Toch zijn er nog een aantal aandachtspunten.

Men moet er zich bewust van zijn dat de overgang naar een nieuw decreet moeilijkheden met zich meebrengt voor de organisaties, kunstenaars en diegenen die een beroep doen op het decreet. Dat zou het gevolg kunnen zijn van de andere terminologie die wordt gehanteerd als gevolg van de functiegerichte invalshoek van het voorstel van decreet. Er moet duidelijkheid komen over de begrippen die in de toelichting gebruikt worden maar die niet in het beschikkend gedeelte voorkomen. Mevrouw De Nijn stelt voor om de oude en nieuwe terminologie naast elkaar te zetten. Ook voor de inwerkingtreding stelt ze voor om de duidelijkheid te verhogen door een tijdspad en een instapschema uit te tekenen.

De SARC is teleurgesteld dat er geen uitstapregeling is. Voor organisaties die jarenlang structurele steun kregen en in het nieuwe decreet misschien niet meer, is het niet gemakkelijk om de verloren middelen te compenseren. Het kan niet de bedoeling zijn om een reserve op te bouwen om onder het nieuwe decreet verder te kunnen werken. Een andere regeling is aangewezen.

Het voorstel van decreet wordt afgestemd op andere decreten. Het is wellicht een uitgelezen kans om in de protocollen die afgesloten worden tussen de verschillende overheden het decreet Lokaal Cultuurbeleid, het Cultureel-erfgoeddecreet en het Kunstendecreet goed op elkaar af te stemmen. Zo stelt bijvoorbeeld het decreet Lokaal Cultuurbeleid dat cultuur- en gemeenschapscentra aandacht moeten hebben voor erkende kunstenaarsorganisaties. Misschien kan omgekeerd in het Kunstendecreet ook nadrukkelijk verwezen worden naar het belang van de spreiding via cultuur- en gemeenschapscentra. De cijferregistratie in de cultuurcentra en in de kunstensector op elkaar afstemmen kan meer helderheid bieden over mogelijke onevenwichten.

Mevrouw De Nijn vraagt aandacht om bij het opstellen van de visienota het cultuurveld zo breed mogelijk te nemen en ook het erfgoedveld erbij te betrekken. Het zou goed zijn als in de visienota de verhouding met de andere decreten aan bod komt. Het is belangrijk dat er een duidelijke omschrijving van de rol van een dergelijke visienota bestaat.

Voor de landschapstekening is het belangrijk dat het Kunstensteunpunt alle actoren betreft, ook het Vlaams Architectuurinstituut (VAI) en het Kunstenloket. Voor het VAI is dat al gebeurd. Voor het Kunstenloket nog niet.

Het is niet duidelijk wat er bedoeld wordt met: “Er worden geen gewichten toegekend aan de functies of criteria.”. De SARC gaat akkoord dat functies en disciplines geen waardeoordeel krijgen, maar wel dat er gewicht wordt toegekend aan de criteria. Als dat zo niet is, dan is er een verduidelijking nodig.

Het is goed dat er zowel kortlopende als meerjarige beurzen zijn. Het is een kans om de kortlopende beurzen op een snellere manier te realiseren. Mevrouw De Nijn vraagt dat er bij wijze van delegatie een Vlaamse dienst wordt ingeschakeld om samen met beoordelaars sneller beoordelingen, goedkeuringen en ondersteuning toe te kennen.

Artikel 26 maakt een uitzondering voor cultuurcentra en openbare bibliotheken. De SARC heeft hierover grondig gediscussieerd. Er is nog geen beslissing over een mogelijk ander voorstel. Men gaat akkoord dat er een binding moet zijn met het lokale cultuur- en kunstenebeleid. In het verleden werd oogluikend toegestaan dat cultuur- en gemeenschapscentra subsidies kregen voor kunstprojecten via het Kunstendecreet. Als dit wordt ingeschreven kan dit leiden tot een toename van projectaanvragen. In het najaar van 2013 zal de SARC daaraan een debat wijden om in het voorjaar van 2014 een advies te verstrekken.

Bij de kwaliteitsbeoordeling wacht men de implementatie af. Wie zullen de beoordelaars zijn en wat wordt er van de beoordelaars verwacht? Er is nood aan transparantie in de taakverdeling tussen administratie, de beoordelingscommissie en de beoordelaars. De vraag om transparantie geldt ook voor de aanvraagdossiers en het verhaalrecht.

Het verhaalrecht is een grote stap vooruit. Belangrijk is het garanderen van de objectiviteit. Daartoe is voor de artistiek inhoudelijke beoordeling ingeschreven dat de beoordelaars in eerste instantie niet dezelfde kunnen zijn als in tweede instantie. Voor de zakelijke beoordeling is die garantie niet opgenomen. Het is belangrijk dat dit ook daar geldt. Mevrouw De Nijn stelt voor om daar een externe accountant op te zetten.

Het is goed dat door remediëring de sancties kunnen worden verzacht. Toch wordt erop aangedrongen om niet al te streng met de sancties om te gaan. Zeker voor lokale organisaties moet men ook met andere factoren rekening houden, zoals met de mogelijkheid van tegenstrijdige vereisten in decreten. De vereisten van het Cultuurpact kunnen bijvoorbeeld indruisen tegen de principes van goed bestuur.

Er wordt voor het Kunstensteunpunt naar bijkomende middelen gevraagd om ook in de kunsteducatieve en sociaal-artistieke sector een werking te ontwikkelen.

Het stimulerings-, promotie- en verwervingsbeleid heeft potentieel en is een belangrijke hefboom om internationaal te werken. De SARC is geen voorstander van uitzonderingen. Een zo breed mogelijke waaier van kunstenaars en organisaties moet er gebruik van kunnen maken. De SARC adviseert om geen grensbedragen in te schrijven om experimenten en transversale projecten niet vooraf te belasten.

2. Vragen van de commissieleden en antwoorden van mevrouw Heidi De Nijn

De heer *Jo De Ro* informeert of de SARC een formule voorstelt voor de uitstapregeling. Is er een formule of opteert men voor een uitdoofscenario? Hij sluit zich aan bij het standpunt dat de reserveopbouw niet aangewezen is. In het advies wordt vermeld dat om te vermijden dat het protocol vrijblijvend zou zijn, er gevolgen moeten zijn bij niet-naleving. Aan welke gevolgen denkt men? Voor de behandeling van de kortlopende beurzen wordt gepleit voor een aparte dienst. Is dit binnen of buiten het ministerie?

De heer *Bart Caron* wijst erop dat bij de beoordeling van beurzen er een minimale beoordelingstijd nodig is. Wil men zo ver gaan in de delegatie aan de administratie dat men de artistieke beoordelaars uitschakelt?

Het is weinig waarschijnlijk dat een externe accountant expertise heeft om over de zakelijke kant van een organisatie te oordelen. Het gaat over meer dan een boekhoudkundige controle. Volstaat het dat dit in de administratie gebeurt, binnen eenzelfde departement? Een externe accountant biedt geen meerwaarde en kost bovendien veel geld. Een externe controle op publieke middelen is niet gepast.

Voor de grensbedragen stelt de heer *Caron* voor ofwel een grensbedrag in te stellen waarboven men geen extra budget kan aanvragen, ofwel geen grensbedrag in te stellen. Deze laatste hypothese heeft als risico dat de grote organisaties waar de internationale werking in hun opdracht zit, de eerste aanvragers voor extra middelen zullen zijn met het mattheuseffect tot gevolg. Een grensbedrag kan de kans bieden dat de kleinere organisaties groeien. Hoe sterk is de idee om het grensbedrag los te laten?

De heer *Erik Arckens* vindt dat de wisselwerking met het lokale niveau terecht wordt aangehaald. De provincies zullen hier in de toekomst geen rol meer spelen. Hoe worden de kunstorganisaties of -velden opgevangen die zich tussen de gemeenten en het Vlaamse niveau bevinden? Hoe gebeurt de overname van de financiering?

Het standpunt over functies, disciplines en criteria begrijpt de spreker niet. Kan dat worden toegelicht? In de commissie werd er lang gediscussieerd over de schottenloosheid. Hoe staat de SARC tegenover het resultaat in het voorstel van decreet?

Er is een onevenwicht tussen de artistieke en zakelijke beoordeling. De heer *Arckens* staat er niet zo negatief tegenover, toch zou hij graag wat meer uitleg krijgen. In welke mate zal een externe accountant vertrouwd zijn met dit soort dossiers? Wat is de prijs van een beoordeling door een externe accountant?

Mevrouw *Yamila Idrissi* informeert welke scenario's men voor ogen heeft in verband met de uitstapregeling. Zijn er scenario's mogelijk die niet in het voorstel van decreet zijn opgenomen en waar de sector zelf een regeling uitwerkt? Wat is het standpunt van de SARC?

Mevrouw Idrissi gaat akkoord met de opmerking dat kortlopende beurzen snel moeten kunnen worden behandeld. Er moet binnen de administratie een werkwijze worden ontwikkeld die daaraan tegemoetkomt. Hoe ziet de SARC dan de rol van de artistieke beoordelaar? Wat is een minimale behandelingsduur?

Bij de visienota haalt de SARC aan dat de erfgoedsector er niet bij betrokken werd. Zou dat kunnen binnen de SARC of zijn er andere manieren om dit te realiseren?

De heer *Paul Delva* begrijpt de zorg over de uitstapregeling maar vraagt de SARC een en ander nader te preciseren.

Mevrouw *Heidi De Nijn* verduidelijkt dat er best een aparte eenheid binnen de administratie is voor de behandeling van kortlopende beurzen. Er moet geen aparte dienst of afdeling worden opgericht, maar er moet een instantie zijn die zich met de kortlopende aanvragen bezighoudt. Het moet wel te onderscheiden zijn van de langlopende beurzen. Het gaat immers om een snelle toekenning. Doordat de beoordelaars in een pool zitten is er een garantie op correct verloop. Zij zouden vooraf moeten weten dat zij voor deze dossiers kunnen worden ingeschakeld. Het is niet de bedoeling dat het enkel ambtelijke materie is.

Wat het verhaalrecht bij de zakelijke beoordeling betreft, is de SARC in de eerste plaats bezorgd over de objectiviteit. Als de boekhoudkundige controle door dezelfde administratie gebeurt die ook al in eerste instantie oordeelde, dan kan die objectiviteit niet gegarandeerd worden en oorzaak van wantrouwen zijn. Mevrouw De Nijn is ervan overtuigd dat er externe accountants bestaan die meer dan voldoende ervaring hebben met dit soort dossiers, want uiteraard moet dit gebeuren met kennis van zaken. De SARC wil enkel in een externe instantie voorzien als waarborg voor de objectiviteit.

Mevrouw De Nijn heeft geen pasklaar voorstel voor de uitstapregeling. De bezorgdheid is niet nieuw. De SARC wil proberen eraan mee te werken.

Bij de vraag om de grensbedragen weg te laten werd binnen de SARC vooral gefocust op vernieuwende projecten. Kwestie is om deze een zo groot mogelijke kans op slagen te geven. Het waren niet zozeer de grote instellingen die hierbij werden beoogd.

De SARC heeft geen zicht op wat het protocol met de provincies zal inhouden. De provincies kunnen de eigen culturele instellingen behouden. Het principe is dat er twee ondersteunende instanties zijn: het lokale en het provinciale niveau, het lokale en het Vlaamse niveau of het provinciale en Vlaamse niveau. Een aantal materies wordt nadrukkelijk de verantwoordelijkheid van de provincies (bijvoorbeeld erfgoeddepotbeleid).

Er wordt vooral gekeken hoe de spreiding via kunsten-, cultuur- en gemeenschapscentra plaatsvindt zodat er een gevarieerd en complementair aanbod is binnen Vlaanderen.

In het voorstel van decreet wordt er veel meer functiegericht gewerkt, maar met nadruk op de disciplines. De SARC vindt het vreemd dat er een waardeoordeel wordt uitgesproken over functies en disciplines. Men kan wel op basis van criteria een rangorde geven over wat voor de overheid belangrijk is. Dat criteria gewogen worden is vanzelfsprekend. Voor functies en disciplines lijkt dit echter vreemd.

De SARC is vragende partij om zoveel mogelijk te overleggen met de steden en gemeenten, om zo complementair te kunnen werken met Vlaamse Gemeenschap. Het is belangrijk dat er ingegrepen wordt als het protocol niet wordt nageleefd. Er moeten gevolgen zijn

als de afspraken tussen de Vlaamse overheid en het lokale niveau niet worden nageleefd. Dat is een aandachtspunt voor de toekomst.

Mevrouw De Nijn vindt het belangrijk dat het brede culturele veld in de visienota aan bod komt. Het is vanzelfsprekend dat de erfgoedsector er deel van uitmaakt. Het is de laatste jaren meer en meer een belangrijke actor geworden.

Mevrouw *Yamila Idrissi* begrijpt dat de SARC voorstelt om een zo goed mogelijke organisatie van de kortlopende beurzen uit te bouwen en ervoor te zorgen dat ook de beoordelaars zich bewust zijn dat het om kortlopende procedures gaat. Er kan echter ook met een elektronische procedure worden gewerkt. Ze meent dat de bekommernis van de SARC eerder pragmatisch is.

De heer *Philippe De Coene* dankt de SARC en mevrouw Heidi De Nijn voor het advies dat op korte termijn werd verstrekt en vakkundig werd toegelicht.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Erik ARCKENS,
verslaggever